

Nr 161.

Av herr **Bengtsson** i Kullen **m. fl.**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående uppbörden av den provisoriska kommunal-skattens utjämningsandel.

Landsbygdens kommunalmyndigheter och isynnerhet kommunalnämndernas ordförande hava under senaste åren genom ständigt ändrade författningar och avgivande av svar på förfrågningar från allehanda myndigheter och kommittéer fått sitt arbete år för år allt mera ökat, och nyligen har detta, oaktat riksdagens skrivelse (nr 215) år 1921 till Kungl. Maj:t, vari begäres utredning om och i vad mån inskränkningar och förenklingar måtte ske i de uppgifter, som avfordras de folkvalda myndigheterna, ytterligare åstadkommits genom kungl. kungörelsen av den 4 november 1921 angående uppbörd under 1922 samt redovisning av utjämningsandel av kommunal progressivskatt. Detta synes bäst av följande paragrafer i nämnda kungl. kungörelse:

§ 2. Uppbörd av de i § 1 omförmälda skatteutjämningsmedel verkställas mellan den 20 juni och den 15 oktober 1922 å kommunal uppbördsstämma. Om stämma för uppbörd av övriga kommunala utskylder under sagda tid ej hålles eller hinder för uppbördens verkställande å sådan stämma möter, skall särskild uppbörd av skatteutjämningsmedel äga rum.

§ 3. Å debetsedeln för 1921 års allmänna kommunalutskylder antecknas beloppet av den kommunala progressivskattens hela utjämningsandel jämte upplysning, att på Kungl. Maj:ts beslut är beroende, huru stor procent av sagda andel skall uttagas, ävensom meddelande, å vilken stämma uppbörden av utjämningsmedel skall äga rum. De belopp, vilka skola såsom skatteutjämningsmedel uttagas av vederbörande skattskyldig, antecknas i kommunernas debiterings- och uppbördslängder efter det Kungl. Maj:ts i § 1 omförmälda kungörelse utfärdats. Därest sådant finnes lämpligt, må därefter särskilda debetsedlar å utjämnings-

medlen utfärdas. Har så skett, skola beloppen vid uppbördsstämman införas å debetsedlarna för övriga kommunala utskylder i samband med kvitteringen.

Besvär över obehörig eller oriktig debitering anföres i den ordning, som i § 7 av uppbördsreglementet den 14 december 1917 beträffande kronoutskylder är stadgat.

§ 4. Vid uppbördsstämma influtna skatteutjämningsmedel skola efter stämmans slut ofördröjligen inlevereras till länsstyrelsen genom insättning å statsverkets giroräkning i riksbanken. Efter uppbördsstämma inflytande skatteutjämningsmedel (restantier m. m.) skola på enahanda sätt till länsstyrelsen kvartalsvis inlevereras senast å femtonde dagen i nästföljande kvartals första månad.

Länsstyrelserna skola hava tillsyn över kommunernas leverans av skatteutjämningsmedel ävensom därå, att indrivning av restantier tillbörligen verkställas. — — —

§ 6. Kommunerna skola till länsstyrelserna insända utdrag ur debiterings- och uppbördslängderna, upptagande slutsummorna å var och en av kolumnerna för debiterade utskylder av olika slag ävensom å vad som influtit vid varje uppbördsstämma samt å gjorda avkortningar. Utdragen skola vara länsstyrelsen tillhanda senast en månad efter slutet av den uppbördsstämma, då utjämningsmedlen uppburits. Vid inleverering till länsstyrelsen av efter uppbördsstämma influtna skatteutjämningsmedel skall bifogas uppgift angående slutsummorna å övriga utskylder av olika slag, som influtit, samt å avkortningar, som verkställts sedan nästföregående uppgift lämnats. — — —

Härav framgår, att där icke särskild uppbördsstämma hålles under tiden 20 juni—15 oktober — och det är ännu icke fallet i många smärre kommuner — måste en särskild uppbördsstämma hållas av kommunalnämnden. Om och hur den skall pålysas, är icke i kungl. kungörelsen angivet.

Å kommunaldebetsedeln skall antecknas hela beloppet av progressiva kommunalskattens utjämningsandel med upplysning, att det beror på Kungl. Maj:ts beslut, huru stor procent därav skall uttagas, ävensom utsättande av tid och plats för utjämningsmedlens erläggande. Dessa belopp skola vidare antecknas i den kommunala debiterings- och uppbördslängden efter att Kungl. Maj:ts ovannämnda beslut blir känt. Därefter skola antingen särskilda debetsedlar utfärdas eller i samband med kvitteringen utjämningsbeloppen införas på den vanliga kommunaldebetsedeln.

Man tycker att det influtna beloppet skulle helt enkelt genom en

postanvisning kunna insändas till länsstyrelsen — helst det i många fall endast är några få kronor, ja kanske icke mer än 25 öre — men först måste anskaffas blanketter till reversal, som därefter vederbörligen ifyllas och till riksbankskontoret i två exemplar insändas, tillika med leveransbeloppet, varå jämväl skall bifogas inräkningsnota. På samma omständliga sätt skola även sedan restantierna för varje kvartal redovisas.

Därmed borde kommunalnämnderna vara fria för ytterligare besvär med uppbörden av dessa medel. Men nu tillkommer att kommunalnämnderna skola genom länsstyrelserna till riksräkenskapsverket insända utdrag ur debiterings- och uppbördslängderna, upptagande slutsummor för alla slag av utskylder, som utdebiterats, influtit eller avkortats. Huru avkortning skall ske, är icke föreskrivet, och ingen vet, om kommunalstämman eller kommunalfullmäktige ens haya rätt att avkorta utjämningsmedel, om vilkas användning de ej kunna bestämma. Och då det endast är fråga om redovisning av utjämningsmedel är obegripligt, varföre kommunalnämnderna skola besvaras med uppgifter om alla olika slags utskylder, när ändå statistiska uppgifter därom skola avlämnas till statistiska centralbyrån. Kommunerna stå dock icke för de kommunala utskylder, som de på vanligt sätt för sina egna behov utdebitera, i den ringaste redovisnings- eller ansvarsskyldighet inför riksräkenskapsverket, såsom är fallet med statens myndigheter, och det kan icke anses annat än som ett av de i senare tid tyvärr icke ovanliga administrativa ingreppen i kommunernas lagstadgade självstyrelse.

Det synes som om uppbörden av kommunala progressivskattens utjämningsandel skulle kunna ske mycket enklare genom att införas å kronodebetsdelarna och gäldas på samma gång som kronoutskylderna. Denna skatt är också icke på samma sätt som den vanliga kommunalskatten eller progressivskattens kommunandel något, varom kommunerna äga att besluta eller var för sig förfoga över, då det sker av Kungl. Maj:t, liksom Kungl. Maj:t förfogar över de vanliga kronoskatterna enligt av riksdagen antagna bestämmelser. Och de kommuner, som nu få mesta besväret med denna uppbörd, erhålla i regel ingen del därav.

Större landskommuner hava redan förut sett sig nödsakade att anställa och avlöna för uppbörd och såsom biträde vid allt det kommunala skriveriet en särskild person, en s. k. kommunalkamrer, och ännu flera kommuner torde bliva tvungna att vidtaga en sådan åtgärd, om på detta sätt allt större bördor läggas på de kommunala myndigheterna. Men det förbises ofta av dem, som giva föreskrifter i kommunala ärenden, att de flesta svenska kommuner äro ganska små och där tvingas

lagligen en person, ofta en mindre jordbrukare, som dock i främsta rummet måste sköta sin borgerliga näring, att i minst 4 år åtaga sig ordförandeskapet i kommunalnämnden med dess mångahanda tidsödande bestyr och utan någon ersättning för detta besvär, om ej kommunen av gunst skulle vilja anvisa ett litet belopp, vilket ofta icke är fallet. Så mycket större skäl är det därför att icke i onödan belasta dessa redan förut arbetstyngda personer med nya besvärliga och tidsödande uppdrag.

De nu utfärdade bestämmelserna gälla lyckligtvis endast för år 1922, och man torde därför få antaga att de mera äro som prov, huru sådana anordningar kunna verka — kanske ock, huru långt kommunala myndigheter skola tåla administrativa åtgärder — men då ännu några år provisoriska kommunalskatten skall utgå och sedan antagligen kommer att efterföljas av något liknande i ordinarie väg, är det av vikt att så fort som möjligt komma in på rätt väg.

På grund av det ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att från och med år 1923 uppbörden av progressiva kommunalskattens utjämningsandel måtte ske hälst i samband med kronoutskylderna och att i annat fall uppbörd och redovisning därav förenklas till mindre besvär för de kommunala myndigheterna.

Stockholm den 24 januari 1922.

Emil Bengtsson.

P. M. Olsson.

A. W. Lundén.

Sven Jönsson.

Carl Arv. Andersson.

Gustav Johansson.

Ludwig Brännström.